

Η ΕΥΡΩΠΗ ΠΑΕΙ ΠΟΛΕΜΟ

Στα μέσα Ιανουαρίου δημοσιεύτηκε μία είδηση που προκάλεσε έκπληξη: Η Ευρώπη στέλνει ειρηνευτική δύναμη σε μία χώρα που λίγοι γνωρίζουν ακόμα και την ύπαρξή της, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία. Σαν συντονιστικό κέντρο για την επιχείρηση αυτή επιλέχθηκε το επιχειρησιακό στρατηγείο Λάρισας! Να λοιπόν που για ακόμη μία φορά το ελληνικό κράτος βρίσκεται στην καρδιά των διεθνών εξελίξεων, ακόμη μία φορά που εμείς έχουμε μαύρα μεσάνυχτα. Με μία πρώτη ματιά στις εφημερίδες, συνειδητοποιούμε πως η επέμβαση στην ΚΑΔ είναι μάλιστα συνέχεια της επέμβασης των Γάλλων στο Μάλι ένα χρόνο πριν. Μα τι διάολο γίνεται στην Αφρική; Τι δουλειά έχει η Ευρώπη εκεί; Οι Λαρισιοί έχουνε άμεσα υλικά συμφέροντα στην περιοχή; Στην προσπάθειά μας να βγάλουμε μία άκρη με την όλη ιστορία περιηγηθήκαμε σε ειδησεογραφικά πρακτορεία για να συνειδητοποιήσουμε το προφανές: πως δηλαδή η ιστορία της Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας είναι μια ιστορία που χάνεται πίσω στην σκοτεινή περίοδο των γαλλικών αφρικανικών αποικιών, και είναι μια ιστορία με τόσο αίμα και θάνατο που η φρίκη δίνει την θέση της στην στατιστική. Παρόλα αυτά μία μικρή αναδρομή στα τελευταία γεγονότα θα μπορέσει να ρίξει λίγο φως στους πραγματικούς λόγους για τους οποίους οι Γάλλοι μαζί με τους υπόλοιπους ευρωπαίους κόπτονται τόσο να πατήσουν πόδι (ακόμη μια φορά) στα ματωμένα εδάφη της κεντρικής Αφρικής.

Η ιστορία της Sahara Sahel¹, post-terror. Βρώμικες συνθήκες για έναν βρώμικο πόλεμο

Είναι γνωστό πως η Αφρική τραβούσε ανέκαθεν το ενδιαφέρον των δυτικών για τον ορυκτό της πλούτο. Κάτι που όμως δεν είναι και τόσο γνωστό είναι πως στις αρχές της δεκαετίας του 2000 κάποιοι μιλούσαν για την κεντρική-βόρεια Αφρική στα πλαίσια του πολέμου που θα εξαπέλυαν «κατά της τρομοκρατίας». Τον Ιούλιο του 2001, δύο μήνες πριν τους διδυμους πύργους, ο πρόεδρος της Αλγερίας Αμπντελαζίζ Μπουντεφλίκα ταξιδεύει στις ΗΠΑ για να συναντήσει τον τότε πρόεδρο Μπους και να συζητήσουν θέματα ασφάλειας και τρομοκρατίας στην Αλγερία και τα περίξ. Οι μυστικές υπηρεσίες της Αλγερίας, η DRS, είχε ήδη πλούσια εμπειρία στον τομέα αυτό: Στην δεκαετία του '90 η DRS είχε διεισδύσει στις ισλαμικές οργανώσεις της Αλγερίας και ήταν υπεύθυνη για αναρίθμητες βομβιστικές επιθέσεις στο εσωτερικό της χώρας με θύματα αμάχους. Η διάβρωση μάλιστα των οργανώσεων αυτών ήταν τόσο μεγάλη που ο ίδιος ο αρχηγός της GIA², ο Djamel Jitouni, ήταν πράκτορας της DRS. Από την άποψη αυτή λοιπόν η Αλγερία είχε να δώσει πολλά όσον αφορά την τεχνογνωσία της τρομοκρατίας...

Στα επόμενα 4 χρόνια που ακολούθησαν, οι πρόεδροι ΗΠΑ και Αλγερίας συναντήθηκαν άλλες 6 φορές. Θέμα των συναντήσεων: πώς θα διαχειρίζονταν την υπόθεση *πόλεμος στην τρομοκρατία* στην περιοχή Sahara Sahel. Δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός πως λίγο καιρό μετά ακολούθησαν και τα πρώτα τρομοκρατικά χτυπήματα. Απαγωγές δυτικών τουριστών, επιθέσεις σε αεροδρόμια, η λίστα όλο και πληθαίνει κάνοντας την «ανάγκη παρέμβασης» στην περιοχή επιτακτική. Ενδεικτική είναι η υπόθεση του El Para. Ο Amari Saifi, ή αλλιώς El Para³, το 2003 απαγάγει 32 Ευρωπαίους τουρίστες στην Αλγερινή Σαχάρα. Αμέσως κατονομάζεται από την κυβέρνηση των ΗΠΑ ως «ο άνθρωπος του Οσάμα Μπιν Λάντεν στην Σαχάρα», και συνεχίζει να πρωταγωνιστεί και με άλλες δράσεις στην περιοχή. Το 2004 ο El Para συλλαμβάνεται από την Αλγερία και εξαφανίζεται. Οι Αλγερينوί ισχυρίζονται πως ο τρομοκράτης έχει καταδικαστεί σε ισόβια. Το 2005 το γαλλικό περιοδικό Paris-Match δημοσιεύει άρθρο στο οποίο γράφει πως ο El Para ήταν πράκτορας της DRS με αποστολή να κάνει ό,τι χρειαζόταν για να βοηθήσει τις ΗΠΑ να πατήσουν στην Σαχάρα για τον πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία...

Λίγο καιρό μετά, το 2006, μία από τις ισλαμικές ένοπλες οργανώσεις

στην Αλγερία -για τις οποίες προαναφέρθηκε πως είχαν διαβρωθεί από τις αλγερινές μυστικές υπηρεσίες DRS- μετονομάζεται από GSPC (Groupe Salafiste pour la Predication et le Combat) σε Al Qaeda in Islamic Maghreb⁴. Η δράση της οργάνωσης περνάει τα σύνορα της Αλγερίας και εξαπλώνεται στην Σαχάρα. Το σχέδιο της τρομοκρατίας που ξεκίνησε χρόνια πριν δείχνει να πατάει σε όλο και πιο στέρεες βάσεις. Τα τρομοκρατικά χτυπήματα πληθαίνουν (το ποιοι τα κάνουν είναι άλλη υπόθεση) και η ανάγκη επέμβασης φαντάζει όλο και μεγαλύτερη.

Οι ΗΠΑ δεν θα αργήσουν να πατήσουν στην Sahara Sahel -ή «Terror corridor», όπως την αποκαλούν στο πεντάγωνο- και με επίσημο τρόπο: Το 2005 σχηματίζεται το Trans-Sahara Counter Terrorism Partnership. Περιλαμβάνει έντεκα δυτικοαφρικανικές χώρες και τις ΗΠΑ και σκοπό έχει «την εκπαίδευση των τοπικών χωρών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας». Για την εκπαίδευση αυτή οργανώνεται κάθε χρόνο η επιχείρηση Flintlock: στρατιωτικές ασκήσεις με στόχο την εκπαίδευση των τοπικών στρατών. Τα τελευταία οκτώ χρόνια η άσκηση αυτή έχει πραγματοποιηθεί 3 φορές στο Βόρειο Μάλι, περιοχή γνωστότερη σαν Azawad.

Το Azawad θα μας απασχολήσει και μετά, στην επέμβαση των Γάλλων στο Μάλι. Για την ώρα όμως να πούμε πως η περιοχή έχει ενδιαφέρον και για έναν άλλο, σημαντικό λόγο: για το εμπόριο ναρκωτικών. Αυτό δεν προκαλεί έκπληξη σε όποιον γνωρίζει έστω λίγα για την δραστηριότητα της CIA σε κάθε περιοχή που ο στρατός των ΗΠΑ πατάει πόδι: από το Βιετνάμ, την Καμπότζη και το Λάος μέχρι τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και το Αφγανιστάν, οι ιστορίες για ραγδαία αύξηση παραγωγής, επεξεργασίας και μεταφοράς ναρκωτικών είναι γνωστές⁵. Η περίπτωση του Azawad δεν αποτελεί εξαίρεση. Από το βόρειο Μάλι, μια περιοχή που καλύπτεται από έρημο, περνάει το 60% της κοκαΐνης που ξεκινάει από την Νότια Αμερική και έχει προορισμό την Ευρώπη. Δισεκατομμύρια δολάρια σε μορφή άσπρης σκόνης ταξιδεύουν όλο τον κόσμο για να περάσουν από πού; Από εκεί που θα έλεγε κανείς πως είναι το καλύτερο φρουρούμενο μέρος του κόσμου. Από την περιοχή που κάνουν έντεκα στρατοί ασκήσεις καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Και οκτώ χρόνια τώρα δεν έχει πάρει το μάτι τους τίποτα. Λοιπόν όσο καλοπροαίρετος και να είναι κανείς, το πράγμα σα να βρωμάει λίγο...

Είδαμε, έστω και περιληπτικά, από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 μέχρι το τέλος της, την σταδιακή μετατροπή μίας μεγάλης περιοχής της αφρικανικής ηπείρου, της Sahara Sahel, σε καμένη γη από τις μυστικές υπηρεσίες κυρίως ΗΠΑ και Αλγερίας. Αυτό ήταν απαραίτητο για να καταλάβουμε τον τρόπο και τις συνθήκες στις οποίες έλαβε χώρα η επέμβαση της Γαλλίας στο Μάλι τον Ιανουάριο του 2013.

Μάλι, 2012: η επιστροφή των Τουαρέγκ

Οι Τουαρέγκ είναι μία φυλή Βεββέρων νομάδων, διάσπαρτη στην έρημο μεταξύ Μάλι, Αλγερίας, Νίγηρα, Λιβύης και Μπουργκίνα Φάσο. Οι περισσότεροι τούς έχουμε δει μόνο μέσα από ταινίες σαν τον Λώρενς της Αραβίας (ναι, όπως είπε και συντρόφισσα, είναι αυτοί με τα φαρδιά ρούχα και τα φουλάρια που ανεμίζουν, καβάλα σε καμήλες). Έχουν τη φήμη σκληροτράχηλων πολεμιστών της ερήμου, φήμη που πιθανά έχει βάσεις, καθώς ο Καντάφι τους χρησιμοποιούσε για χρόνια σαν μισθοφόρους. Φυσικά η αλήθεια είναι πολύ λιγότερο ρομαντική από τις ταινίες του Χόλιγουντ -οι Τουαρέγκ είχαν χρησιμοποιηθεί από τον Καντάφι για (αποτυχημένες) παρεμβάσεις σε γειτονικές χώρες, μέχρι και για την καταστολή διαδηλώσεων και την δολοφονία αμάχων δια-

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

(
μακροσκελε
ίσαπόψειςμ
εμικρούλες
φωτό
)

δηλωτών. Εκτός αυτού, η ιστορία τους είναι μια ιστορία διαρκών εξεγέρσεων πρώτα ενάντια στους Γάλλους αποικιοκράτες, έπειτα ενάντια στην κυβέρνηση του Μάλι. Η εξέγερση του 2012 στο Μάλι είχε μία σημαντική διαφορά, που την έκανε πιο ελπιδοφόρα τις προηγούμενες: οι Τουαρέγκ είχαν μόλις γυρίσει πάνω από τον πόλεμο στην Λιβύη. Έχοντας πολεμήσει για μήνες στο πλευρό των καθεστωτικών, οι μισθοφόροι αυτοί επέστρεψαν στο Μάλι με τα όπλα που τους είχε δώσει ο Καντάφι και άγριες διαθέσεις⁶. Η προηγούμενη εξέγερση, αυτή του 2007-2009 είχε αποτύχει. Ο εξοπλισμός όμως που τώρα είχαν από τον πόλεμο στη Λιβύη θα αποδεικνυόταν καταλυτικός. Τέλη του 2011 λοιπόν οι Τουαρέγκ που μόλις είχαν επιστρέψει στο Azawad, το βόρειο Μάλι, σχηματίζουν τον MNLA (Mouvement National de la liberation de l'Azawad). Αποτελείται κυρίως από τους προαναφερθέντες Τουαρέγκ, λιποτάκτες από τον στρατό του Μάλι και επαναστάτες της εξέγερσης του 2007-2009 που είχαν αρνηθεί να παραδώσουν τα όπλα. Αριθμούν περί τους 3.000 στρατιώτες. Τον Ιανουάριο του 2012 ξεκινούν την εξέγερση, και πολύ γρήγορα σαρώνουν τα πάντα στην έρημο που αποτελεί το Azawad. Μέχρι τα μέσα Μάρτη του '12 ο στρατός του Μάλι έχει χάσει όλη την περιοχή (γεγονός που επίσης μας κάνει να αναρωτιόμαστε τι διάλογο μαθαίνανε σε εκείνη την επιχείρηση Flintlock κάθε χρόνο εκτός από το να κουβαλάνε πρέζα...). Σα να μην έφτανε αυτό, μετά την ταπεινωτική ήττα του στρατού, στις 22 του ίδιου μήνα ακολουθεί πραξικόπημα από αξιωματικούς του στρατού του Μάλι, βυθίζοντας και το νότιο κομμάτι της χώρας στο χάος. Όσο για τους επαναστάτες, μία βδομάδα μετά οι πρωτεύουσες των βόρειων επαρχιών Kidal, Gao και Timbuktu⁷ πέφτουν στα χέρια τους. Στις 5 Απριλίου ο MNLA ανακηρύσσει το Azawad ανεξάρτητο κράτος. Οι Τουαρέγκ έχουν επιτέλους δική τους χώρα στην μέση της Σαχάρα; Δυστυχώς γι' αυτούς, τα πράγματα δεν είναι ακριβώς έτσι...

Οι «συνθήκες» έρχονται να βρουν τους Τουαρέγκ

Όπως είπαμε και πιο πάνω, στην περιοχή της Sahara-Sahel η παρουσία μουσικών υπηρεσιών και στρατού από διάφορες χώρες είναι έντονη. Όταν λοιπόν οι Τουαρέγκ σχηματίσανε τον MNLA, ήταν φυσικό οι εν λόγω πράκτορες να μην καθίσουν με σταυρωμένα χέρια (εξάλλου δεν βρίσκονταν στην Sahara-Sahel για τουρισμό...). Στις 20 Δεκεμβρίου του 2011, ταυτόχρονα με την ίδρυση του MNLA, ειδικές δυνάμεις της Αλγερίας στέλνονται στην περιοχή του Azawad. Στόχο έχουν να κάνουν μία πρώτη ανίχνευση, να εκτιμήσουν τις δυνάμεις του MNLA και να φτιάξουν δύο καινούριες «τρομοκρατικές ομάδες τζιζάντ»: την Ansar Al-Din και την MUJAO. Οι δύο αυτές ομάδες συμμετείχαν στο πλευρό του MNLA κατά του τακτικού στρατού του Μάλι. Γρήγορα όμως γιγαντώθηκαν με την βοήθεια της Al

Qaeda in Islamic Maghreb (της οργάνωσης-αρχηγού στον τρόπο στην Sahara-Sahel) και όταν ο στρατός του Μάλι ηττήθηκε από τους αντάρτες, εκείνοι ξεκίνησαν πόλεμο μέσα στις γραμμές των νικητών και εναντίον του MNLA. Είπαμε πως στις 5 Απριλίου η Azawad είχε ανακηρυχθεί ανεξάρτητο κράτος. Μέχρι τον Μάιο του '12 οι «ισλαμικές τρομοκρατικές ομάδες» ήλεγχαν την επανάσταση, και τον Ιούνιο του '12 ξεσπούσαν οι πρώτες ένοπλες μάχες μεταξύ MNLA και «τρομοκρατών». Ο MNLA δεν καταφέρνει να πάρει το πάνω χέρι και περιθωριοποιείται πολιτικά και στρατιωτικά στην ίδια περιοχή που λίγους μήνες πριν είχε πάρει από τα χέρια του στρατού. Το Βόρειο μέρος του Μάλι παίρνει φωτιά. Το νότιο, μετά από το πραξικόπημα των «junior officers» (κάτι σαν τους δικούς μας συνταγματάρχες) δεν είναι και σε καλύτερη κατάσταση, και τα μίντια φωνάζουν για τους ισλαμιστές φονταμενταλιστές που σκορπούν τον τρόπο στην περιοχή. Η ευκαιρία για επέμβαση από έξω είναι πια εδώ και φωνάζει. Και κάπως έτσι μπαίνει στην υπόθεση η Γαλλία.

Η Γαλλία πατάει πόδι (ακόμη μια φορά) στην Αφρική

Ένα χρόνο μετά την έναρξη της επανάστασης στο Azawad, στο Μάλι επικρατεί αναρχία (και όχι με την καλή έννοια). Στο Νότιο μέρος της χώρας κάνουν κουμάντο οι «συνταγματάρχες» μετά από πραξικόπημα. Στο Azawad (εκεί που περνάνε τα ναρκωτικά που λέγαμε, από Νότια Αμερική προς Ευρώπη) οι «ένοπλοι τρομοριστές» έχουν απομονώσει τους Τουαρέγκ και επικρατεί χάος. Στα τέλη του 2012 το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρότεινε μία επέμβαση από στρατό γειτονικής περιοχής σαν ιδανική λύση: ήταν μια λύση μη ρεαλιστική και όλοι το ήξεραν, απλώς γιατί δεν υπήρχε στρατός αρκετά πειθαρχημένος και εκπαιδευμένος ώστε να επέμβει στο Μάλι με επιτυχία (μα τι κάνανε στην επιχείρηση Flintlock; Ας μην το ξαναπούμε...). Έτσι όλοι στέκουν αμήχανοι... όχι για πολύ όμως. Η Γαλλία παίρνει αυτή την έξυπνη πάσα από τον ΟΗΕ και στις 11 Ιανουαρίου του 2013, με αφορμή την απειλή των τρομοκρατών να μπουκ στην πρωτεύουσα Μπαμακό, εισβάλλει στο Μάλι για να φέρει ειρήνη, δημοκρατία και mainstream hip hop. Μέχρι τον Φλεβάρη, 4.000 γάλλοι στρατιώτες έχουν μπει στην περιοχή και μέχρι τον Μάιο του 2013 έχουμε: 6.000 στρατιώτες από αφρικανικές χώρες σαν ειρηνευτική/αστυνομική δύναμη στο Νότιο Μάλι, 200 στρατιώτες από Ευρωπαϊκή Ένωση σε ρόλο εκπαιδευτών, εκατοντάδες άλλους σε ρόλους «δευτερεύοντες» (όπως εξοπλισμό στρατιωτών, τροφοδοσία κλπ) και 4.000 Γάλλους στο Azawad σε «ενεργό ρόλο», δηλαδή να πολεμάνε τους Τουαρέγκ και τους «τρομοριστές». Οι Αμερικανοί περιορίζονται σε δευτερεύοντα ρόλο-σπίνουν μία βάση στον γειτονικό Νίγηρα με εκατό στρατιώτες και αποστολή να

πλαίσιο 1

Τουρίστες στην Μαυριτανία;

Όταν μια περιοχή σαν την Sahara Sahel, αρκετά μεγάλη για να πιάνει κάμποσες χώρες, μετατρέπεται από τα «τυφλά κτυπήματα» και το ναρκωμπόριο σε καμένη γη, είναι ενδιαφέρον να δούμε τον αντίκτυπο που έχει το γεγονός αυτό σε τομείς της τοπικής οικονομίας όπως ο τουρισμός. Την Μαυριτανία για παράδειγμα, το 2007 την επισκέφθηκαν 72.500 τουρίστες. Τέσσερα χρόνια μετά, το 2011, την είχαν επισκεφθεί 173. Οι απαγωγές τουριστών και οι «τρομοκρατικές» επιθέσεις ήταν κάπως καταλυτικές για την περιοχή... Μία τέτοια συρρίκνωση του τουρισμού σε τέσσερα μόλις χρόνια είναι αναπόφευκτο να αφήσει τα σημάδια της στην τοπική κοινωνία. Πού θα δουλέψουν όλοι αυτοί που έβρισκαν δουλειά μέχρι πρότινος στον τουρισμό; Η απάντηση είναι πολύ απλή: μα στα ναρκω-δίκτυα φυσικά, το κομμάτι της οικονομίας που ανθίζει!

Ο Πρόεδρος της Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας Francois Bozize συναντά τον πρόεδρο της Κίνας, Hu Jintao στο Πεκίνο, 10.09 2009. Κάτι τέτοια βλέπανε οι Γάλλοι και του την κάνανε την δουλειά...

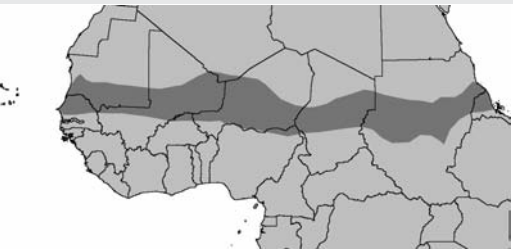
Χάρτης του Μάλι. Το βόρειο κομμάτι, το Azawad, είναι με κόκκινο. Το νότιο με κίτρινο. Από κάτω η λεζάντα γράφει: (κόκκινο) συνιστάται η μη διάσχιση για κανένα λόγο, (κίτρινο) συνιστάται η διάσχιση μόνο εάν είναι απαραίτητο.

Καθημερινότητα στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία. Καμένα πτώματα στον δρόμο για την λαϊκή.

Παιδιά κρατάνε χάρτη του Azawad με τα αρχικά των Τουαρέγκ. Το αριστερό και το δεξί χέρι με τα νύχια που επιτίθενται στο Azawad έχουν ζωγραφισμένη την σημαία της Αλγερίας και του Μάλι αντίστοιχα.

Η ζώνη Sahara-Sahel, αποκαλούμενη από το πεντάγωνο και Terror Corridor, ξεκινάει από την Μαυριτανία και καταλήγει στην Ερυθρά θάλασσα.

πλαίσιο 2

Η γαλλική αριστερά κάτι μας θυμίζει... (μήπως την ελληνική αριστερά;)

Είναι ενδιαφέρον να ρίξουμε μία ματιά στην πολιτική σκηνή της Γαλλίας την ίδια περίοδο που διαδραματίζονται όλα αυτά τα συναρπαστικά στην περιοχή του Βόρειου Μάλι, γνωστού και ως Azawad. Οι εκλογές στην Γαλλία που έκαναν πρόεδρο τον τύπο με τον οποίο όλοι ασχολούνται τώρα για τον λάθος λόγο ήταν τον Μάιο του 2012. Προεκλογικά ο Francois Hollande απέκλειε κάθε ενδεχόμενο στρατιωτικής εισβολής στο Μάλι. Αμέσως μετά τη νίκη του, ειδικές δυνάμεις μπαίνουν στο Azawad και ξεκινούν χαρτογράφηση της περιοχής, εύρεση στόχων για βομβαρδισμό από αέρος και άλλες προετοιμασίες. Τον Ιανουάριο του '13 όπως είπαμε η Γαλλία μπήκε στο Μάλι. Ο πρωθυπουργός Jean-Marc Ayrault δήλωσε πως η επέμβαση στο Μάλι ήταν πολιτική και στρατιωτική επιτυχία. Ο δε υπουργός Άμυνας πως «ολόκληρη η περιοχή του Μάλι απελευθερώθηκε». Όσον αφορά την κοινοβουλευτική αριστερά της Γαλλίας, το Left Front Electoral Coalition φρόντισε να μην σταθεί εμπόδιο σε κανένα σχέδιο της γαλλικής κρατικής μηχανής (ακριβώς γιατί είναι κομμάτι της): απέιχε από την ψηφοφορία για την επέμβαση λέγοντας πως η Γαλλία θα έπρεπε να συμμετέχει ως μέλος του ΟΗΕ και όχι ανεξάρτητα. Όπως είπε ο εκπρόσωπός της, Francois Asensi, «εξυπακούεται πως δεν μπορούμε να ψηφίσουμε ενάντια στην παρουσία γάλλων στρατιωτών στο Μάλι, αλλά θα απέχουμε». Πάντως ένα μέλος του ΚΚ Γαλλίας, το οποίο ανήκει στο Left Front Electoral Coalition, το είπε λίγο πιο ωμά: «η απόφαση να απέχουμε δεν είναι και πολύ κομμουνιστική...οι κομμουνιστές υποτίθεται ΑΝΤΙΤΙΘΕΝΤΑΙ σε στρατιωτικές επεμβάσεις που οδηγούν σε ιμπεριαλιστικούς πολέμους...».

εποπεύουν εναέρια το Azawad και την είσοδο όπλων και στρατιωτών από την Λιβύη. Η στρατιωτική επέμβαση στο Μάλι ξεκινάει και μάλιστα δυνατά. Οι Γάλλοι πατάνε ξανά στο έδαφος που οι πρόγονοί τους έχουν ποτίσει με αίμα (άλλων) τόσες φορές στο παρελθόν. Την ίδια όμως στιγμή, οι εξελιξείς τρέχουν και σε μία άλλη χώρα λίγο μακρύτερα- μία χώρα για την οποία ενδιαφέρονται δυνατοί παίχτες από όλο τον κόσμο...

Κεντροαφρικανική Δημοκρατία (ΚΑΔ): Όσο πιο κοντά είσαι στα ορυχεία, τόσο πιο φτωχός είσαι...

Το ενδιαφέρον των Γάλλων για την περιοχή που σήμερα λέγεται ΚΑΔ ξεκινάει αρκετά χρόνια πριν: από την δεκαετία του 1910 αποτελούσε αποικία της Γαλλίας. Την δεκαετία του '60, που οι Γάλλοι επίσημα την εγκατέλειψαν (αλλά ανεπίσημα ήταν πάντα εκεί), η παραγωγή διαμαντιού ανερχόταν σε ένα τόνο τον χρόνο. Επίσης σημαντικά είναι τα κοιτάσματα χαλκού, κασίτερου, πετρελαίου, χρυσού. Στις μέρες μας υποτίθεται τα κοιτάσματα διαμαντιών έχουν σχεδόν εξαντληθεί, όμως αυτό που κινεί το ενδιαφέρον μεγάλων παιχτών ανά τον κόσμο είναι τα κοιτάσματα ουρανού που διαθέτει. Με ποιες εταιρείες θα γίνουν οι συμφωνίες εξόρυξης όλων αυτών των κοιτασμάτων, και προπαντός του ουρανού, ποιος θα πατάει πόδι στην περιοχή, αυτό είναι κάτι που αντικατοπτρίζει τους συσχετισμούς δύναμης παγκοσμίως. Κάτι για το οποίο χύνεται πολύ αίμα...

Πρόεδρος στην ΚΑΔ μέχρι το 2013 ήταν ο Francois Bozize. Με την βοήθεια των Γάλλων ανέβηκε στην εξουσία το 2003 με πραξικόπημα. Υπό τον F. Bozize η ΚΑΔ είχε υπογράψει συμφωνίες σχετικά με τα κοιτάσματα ουρανού με την γαλλική εταιρεία ενέργειας (πυρηνικής αλλά όχι μόνο) Areva. Μάλιστα η Areva σχεδίαζε να χτίσει εργοστάσιο εξόρυξης ουρανού στην περιοχή. Οι σχέσεις όμως του γαλλικού κράτους με τον δικτάτορα Bozize άρχισαν να χαλάνε, μάλιστα από το 2009. Παρά την στήριξη που η Γαλλία του παρείχε το 2006-2007, όταν και έγινε καινούρια απόπειρα πραξικοπήματος αυτή την φορά εναντίον του, ο Bozize άρχισε να κοιτάζει και αλλού όσον αφορά τις εμπορικές συμφωνίες της χώρας του. Το ακόμα χειρότερο για την Γαλλία είναι πως ο Bozize δεν ήταν ο μόνος δικτάτορας στην Αφρική που είχε αρχίσει να «κοιτάζει και αλλού». Η Κίνα είναι από τους βασικούς αντιπάλους της Γαλλίας και του ευρωπαϊκού μπλοκ γενικότερα στην Αφρική. Εδώ και χρόνια έχει μπει δυναμικά μέσω οικονομικών συμφωνιών όχι μόνο στην συγκεκριμένη περιοχή, αλλά σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο, αμφισβητώντας έμπρακτα την γαλλική κυριαρχία και τις δεκαετίες γαλλικού εμπορίου. Μέχρι το 2011 το Κινεζο-αφρικανικό εμπόριο είχε ανέλθει στα 166 δις δολάρια, οι δε εξαγωγές από Αφρική προς Κίνα τα 90 δις. Αυτή η διείδυση της Κίνας σε μια ήπειρο που παραδοσιακά αποτελούσε «γήπεδο» της Γαλλίας, και επακόλουθα η αποδυνάμωση της Γαλλίας και των Ευρωπαίων

άσπονδων φίλων της σε μια περιοχή του πλανήτη που ήταν –και παραμένει- από τις πλουσιότερες του πλανήτη σε ορυκτό πλούτο, ξυλεία, ανθρώπινη εργασία, αυτό ήταν κάτι που θα έκανε το οποιοδήποτε αφεντικό στην Δύση να ανησυχήσει.

Οι εξελίξεις στην ΚΑΔ ήταν αντίστοιχες του μεγέθους της «ανησυχίας» αυτής. Είπαμε πως η δυσaráσκεια από μεριάς Γάλλων, Αμερικάνων και άλλων δυτικών υπήρχε ήδη από το 2009 (δες και πλαίσιο 3). Έπρεπε όμως να τελειώσει πρώτα ο πόλεμος με τον Καντάφι για να προχωρήσουν περαιτέρω τα σχέδια «επαναποικοποίησης» της περιοχής: η Δύση έπρεπε πρώτα να πατήσει στη Λιβύη, να ολοκληρώσει τον πόλεμο εκεί ώστε να μπορέσει να προχωρήσει στην αφρικανική ενδοχώρα και να συνεχίσει την επιχείρηση αναχαίτισης της κινεζικής διείδυσης. Και πράγματι, από το 2012 και μετά, την περίοδο που ο πόλεμος στο Azawad του Μάλι μαινόταν, οι εξελίξεις και στην ΚΑΔ ήταν καταϊγιστικές. Τον Σεπτέμβριο του 2012 κάνει την πρώτη της εμφάνιση η αντάρτικη ομάδα των Seleka. Συνασπισμός διαφόρων φραξιών ανταρτικών ομάδων, οι Seleka μέσα σε ένα μήνα καταλαμβάνουν μέρη της βόρειας και ανατολικής ΚΑΔ. Στις 11 Ιανουαρίου, την ίδια μέρα που πραγματοποιείται η γαλλική επέμβαση στο Μάλι, στην ΚΑΔ οι Seleka και ο Bozize υπογράφουν σύμφωνο ειρήνης. Παρά το σύμφωνο αυτό οι Seleka συνεχίζουν να προχωρούν νότια προς την πρωτεύουσα. Οι γαλλικές δυνάμεις στην περιοχή, αν και έχουν διπλασιάσει τις δυνάμεις τους από 250 σε σχεδόν 600, δεν αντιδρούν. Στις 24 Μαρτίου 2013, περίοδο που οι Γάλλοι πολεμάνε τους Τουαρέγκ και τους «τερροριστές» στο Azawad, οι Seleka ανεβαίνουν στην εξουσία και ο Bozize καταφεύγει στο Καμερούν. Πρόεδρος της ΚΑΔ, τον Απρίλιο του 2013, γίνεται ο Michel Djotodia (προφέρεται Μισέλ Ζοτοντιά) και είναι ο πρώτος μουσουλμάνος πρόεδρος της χώρας (οι μουσουλμάνοι αποτελούν το 15% του πληθυσμού, οι χριστιανοί το 50%. Το υπόλοιπο είναι τοπικές θρησκείες). Πρώτη δουλειά του καινούριου προέδρου είναι να διαλύσει το κοινοβούλιο, να αναστείλει το σύνταγμα του 2004 και να ανακρούξει τριετή μεταβατική περίοδο. Επίσης αναγγέλλει πως θα ξανακοιτάξει τις συμφωνίες της χώρας με την Κίνα «να δούμε εάν κάποια πράγματα γίνανε λάθος, να τα διορθώσουμε». Επίσης προσκαλεί τις ΗΠΑ με την Γαλλία να επανεκπαιδεύσουν τον στρατό της ΚΑΔ, στρατό τον οποίο οι Seleka νίκησαν (βλέποντας την δουλειά που κάναμε με τους στρατούς άλλων χωρών στην Sahara-Sahel, η εκπαίδευση στην πρέζα μοιάζει πιθανότερη). Όπως είπε σε δήλωσή του ο ίδιος ο πρόεδρος Djotodia, «θα στηριχτούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση για να αναπυχθεί η χώρα μας. Όταν ήμασταν άρρωστοι, η Ε.Ε. στάθηκε στο προσκέφαλό μας. Δεν θα μας εγκαταλείψει τώρα». Μετά από τα γεγονότα αυτά ο πρόεδρος της Κίνας Χι Τζινπινγκ δήλωσε πως «θα εντείνουμε την αφοσίωσή μας στην Αφρική, επεκτείνοντας το χρέος της προς εμάς κατά είκοσι δις δολάρια στα επόμενα δύο χρόνια». Βέβαια, χωρίς δυνατότητα επέμβασης κινεζικού στρατού

στην περιοχή, οι αποκλειστικά οικονομικού τύπου απόπειρες διείσδυσης είναι εκ των πραγμάτων εξαιρετικά περιορισμένων δυνατοτήτων...⁸

Η καινούρια δικτατορία του Djotodia στην ΚΑΔ όμως δεν έμελλε να κρατήσει για πολύ. Παρά την αλλαγή δικτάτορα, την διάλυση των Seleka και την ενσωμάτωσή τους στον στρατό που μόλις είχαν νικήσει, ο εμφύλιος συνεχίζει ανεξέλεγκτος σε όλη τη χώρα. Οκτώ μήνες μετά, τον Δεκέμβριο του 2013, οι αντάρτες Anti-balaka, χριστιανοί και πιστοί στον προηγούμενο δικτάτορα Francois Bozize, εξαπολύουν επιθέσεις ενάντια στον στρατό. Σε λίγες μέρες ο Djotodia αναγκάζεται κι εκείνος με τη σειρά του να εγκαταλείψει την εξουσία στις 10 Ιανουαρίου του 2014. Έκτοτε το αίμα στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία ρέει ποτάμι. Ποιος κρύβεται πίσω από τους anti-balaka αυτή την φορά; Ποιος τους χρηματοδοτεί και τους παρέχει όπλα και υποστήριξη; Η καινούρια, μεταβατική και αυτή, πρόεδρος της ΚΑΔ, λέγεται Catherine Samba Panza. Γνωστή στην τοπική πολιτική αφού έχει διατελέσει δήμαρχος της πρωτεύουσας, θεωρείται η ελπίδα για παύση της αιματοχυσίας μεταξύ χριστιανών και μουσουλμάνων στην περιοχή, μιας και θεωρείται «ουδέτερη». Τώρα το πόσο ουδέτερη είναι η πρόην δήμαρχος της πρωτεύουσας και σύζυγος του υπουργού εξοπλισμών επί δικτατορίας Bozize, ένας Αλλάχ το ξέρει.

Ευρωπαϊκή Ένωση: Όσο πιο μακριά, τόσο πιο πλούσιος...

Φυσικά η Γαλλία με τους ευκαιριακούς συμμάχους της δεν περιμένει να λύσει τα ζητήματά της διά αντιπροσώπων. Είπαμε και παραπάνω πως αφού το ζήτημα της Λιβύης έχει πια τελειώσει, η επαναποικιοποίηση της Αφρικής προχωράει στα ενδότερα. Ήδη η Γερμανία έχει αποφασίσει να στείλει στο Μάλι στρατό, έτσι ώστε να διευκολύνει μέρος του γαλλικού στρατού να αποσπαστεί από το Μάλι στην ΚΑΔ. Παρόλο που η Ε.Ε. συμφώνησε να στείλει δυνάμεις, η βρώμικη δουλειά αναμένεται να γίνει από τους Γάλλους, μιας και τα άμεσα οφέλη από την υπογραφή συμφωνιών με την ΚΑΔ θα γίνουν από γαλλικές εταιρείες. Η υποστήριξη, η τροφοδοσία, οι «δεύτερες», αλλά απολύτως απαραίτητες εργασίες, μπορούν να γίνουν από στρατό χωρών που ανήκουν στην Ε.Ε. Η μόνη περίπτωση να δούμε κάτι διαφορετικό θα ήταν εάν εταιρείες άλλων χωρών υπογράψουν σημαντικές συμφωνίες με την ΚΑΔ -κάτι που μοιάζει αρκετά δύσκολο. Ποιες θα είναι οι εξελίξεις στις χώρες της Αφρικής είναι δύσκολο να προβλεφθεί: θα ήταν το ίδιο με το να προβλέπει κανείς την έκβαση του παγκόσμιου πολέμου που μαινεται σε όλο τον πλανήτη. Το μόνο σίγουρο είναι πως η υπόθεση επαναδικήσης της αφρικανικής ηπείρου από τους δυτικούς είναι μια ιστορία που μόλις ξεκίνησε. Έχουν να γραφτούν πολλές σελίδες ακόμα, σελίδες με πολύ, πάρα πολύ αίμα...

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Πάνω στην έρευνα για την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία ανακαλύψαμε πως την στιγμή που γράφονται οι γραμμές αυτές, πολεμικές εξελίξεις υπάρχουν και στο γειτονικό Νότιο Σουδάν, μία χώρα που ιδρύθηκε μόλις το 2011. Οι εξελίξεις αυτές φυσικά έχουν άμεση σχέση με εκείνες στην ΚΑΔ και, μιας και όλα προς το παρόν είναι ρευστά, περισσότερα θα έχουμε να πούμε από το επόμενο τεύχος...

Σημειώσεις

1 Πρόκειται για την ζώνη, κατά πλάτος της Αφρικής, ανάμεσα στην Σαχάρα βόρεια και την Σουδανική Σαβάννα νότια. Αγκαλιάζει την Αφρική από την Μαυριτανία στον Ατλαντικό μέχρι την Ερυθρά θάλασσα.

2 Groupes Islamiques Armees-ένοπλη ισλαμική οργάνωση στην Αλγερία την δεκαετία του '90.

3 Από την αγγλική λέξη Paratrooper- στον Αλγερινό στρατό είχε εκπαιδευτεί σαν αλεξιπτωτιστής.

4 Μαγκρέμπ – «ο κόσμος των Βερβέρων». Περιοχή που πιάνει όλη την βορειοδυτική Αφρική.

5 Για περισσότερα, διάβασε το "Whiteout: The CIA, Drugs and the Press", των Alexander Cockburn και Jeffrey St. Clair.

6 Υπάρχουν πηγές που ισχυρίζονται πως Τουαρέγκ πολέμησαν και στο πλευρό των Ευρωπαίων. Η πλειοψηφία πάντως των Τουαρέγκ πολέμησε στο πλευρό του καθεστώτος. Ο Καντάφι είχε σε εκτίμηση τους πολεμιστές αυτούς και τους πλήρωνε για να είναι στον στρατό του ήδη από την δεκαετία του '80.

7 Δες Χάρτη περιοχής.

8 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις στρατιωτικές δυνατότητες και αδυναμίες της Κίνας στον Ινδικό Ωκεανό, καθώς και την πρόσβασή της σε λιμάνια του Ινδικού Ωκεανού, διάβασε στο Antifa #24, "Exit Osama: Η γεωπολιτική χρήση της ισλαμικής τρομοκρατίας και η πραγματική έννοια της ασύμμετρης απειλής".

Πηγές:

1. "How Washington helped foster the Islamist uprising in Mali", *New Internationalist Magazine*, Δεκέμβρης 2012.
2. "French military oversees power-sharing deal in Central African Republic", *World Socialist*, Γενάρης 2013.
3. Thomas Gaist, "Pro-French Central African Republic coup leaders scrap Chinese oil deals", *World Socialist Website*, 1/4/2013.
4. Roger Annis, "France's Invasion of Mali: A Carefully Planned Military Intervention", *Global Research*, 6/3/2013.
5. Roger Annis, "Mali Under French Military Occupation France Parliament Votes to Extend Combat Mission While UN Security Council Readies a Policing Force", *Global Research*, 7/5/2013.
6. Alexander Mezyaev, "Central African Republic: Another Western Backed Coup d'Etat", *Global Research*, 5/4/2013.
7. Ulrich Rippert, "German Government Extends its Military Mission in Africa", *Global Research*, 22/1/2014.
8. "Former Qaddafi Mercenaries Describe Fighting in Libyan War", *The Atlantic*, 31/08/2011.

πλαίσιο 3

Για να δούμε την στάση των ΗΠΑ απέναντι στον Francois Bozize το 2009, είναι αποκαλυπτικές οι επιστολές που έστειλε ο πρέσβης των ΗΠΑ Frederick Cook από την αμερικανική πρεσβεία στην ΚΑΔ στο πεντάγωνο, επιστολές που «διέρρευσαν» στην υπόθεση Wikileaks:

Ιούνιος 17, 2009: «Ο Μποζιζέ μπορεί να νομίζει πως στο πολιτικό τοπίο της ΚΑΔ αποτελεί για μας το μικρότερο κακό. Φαντάζεται πως είναι αναντικατάστατος από τους γείτονές του και τους Γάλλους, υπόθεση για την οποία η Αμερικανική πρεσβεία θεωρεί πως κάνει μεγάλο λάθος...».

Ιανουάριος 2010: «Το Πεκίνο βάζει τα δυνατά του όσον αφορά τις στρατιωτικές συνεργασίες του, την διπλωματία και τις προσπάθειες ανάπτυξης». Το γράμμα επίσης επισημαίνει πως στην αμερικανική πρεσβεία δουλεύουν 4 διπλωμάτες-πράκτορες που μένουν μόνιμα στην πρωτεύουσα της ΚΑΔ, ενώ η κινεζική πρεσβεία έχει 40 υπαλλήλους. Επίσης, κάθε χρόνο 40 αξιωματικοί του στρατού της ΚΑΔ εκπαιδεύονται στην Κίνα, ενώ μόνο 2-3 εκπαιδεύονται στις ΗΠΑ και 10-15 στην Γαλλία. Και συνεχίζει, «Με τις γαλλικές επενδύσεις περιορισμένες και την γαλλική επιρροή γενικά σε πώση, οι κινέζοι παρουσιάζονται ως οι κύριοι ευεργέτες της ΚΑΔ με αντάλλαγμα την πρόσβαση στα κοιτάσματα ουρανίου, χρυσού, σιδήρου, διαμαντιών, και πιθανά πετρελαίου».

Τουαρέγκ αληθινοί, όχι Λώρενς φάση.

Κεντροαφρικανική Δημοκρατία. Πρωτεύουσα Μπανγκουί. Πληθυσμός περ. 4,5 εκατομμύρια. Μέσος όρος ζωής περ. 40 χρόνια. Όσο πιο κοντά είσαι στα ορυχεία, τόσο πιο φτωχός είσαι. Όσο πιο μακριά, τόσο πιο πλούσιος...